



Kollektivtrafikbarometern

Frågor kopplade till coronapandemin med fokus på personer med funktionsnedsättning



SVENSKKOLLEKTIVTRAFIK

Förord

Begripsam har på uppdrag av myndigheten Trafikanalys för ett tag sedan publicerat en rapport "Kollektivtrafik under pandemin – hur har det fungerat för personer med funktionsnedsättning?", tyvärr är antalet svarande allt för lågt (66 respondenter, varav hälften från Stockholmsområdet) för att kunna dra några generella slutsatser på nationell nivå.

Svensk Kollektivtrafik har därför gjort en specialkörning från Kollektivtrafikbarometern med fokus på analys för de 1549 respondenter som svarat att de har funktionsnedsättning som hindrar dem att resa kollektivt det senaste året. I denna rapport redovisar vi resultaten. Den övergripande frågan är om svaren från personer med funktionsnedsättning skiljer sig jämfört med allmänheten, vad gäller kollektivtrafiken och dess roll under pandemin. En viktig aspekt att hålla i minnet är att många funktionsnedsättningar är åldersrelaterade vilket gör att svårigheterna att resa i den allmänna kollektivtrafiken (precis som andelen med färdtjänsttillstånd) ökar med stigande ålder. Det innebär alltså att de svarande i denna rapport har en högre genomsnittsålder än genomsnittsbefolkningen. Detta är en delförklaring till skillnaderna i svar mellan personer med funktionsnedsättning och allmänheten, detta då de äldre oavsett funktionsnedsättning haft störst oro och agerat mest restriktivt gentemot kollektivtrafiken under pandemin.

Sammanfattning av resultaten

- Personer som anger att de har en funktionsnedsättning som ger svårighet att resa med allmänna kollektivtrafiken reser i vanliga fall mindre än allmänheten. Under pandemin har båda grupperna minskat sitt resande.
- Personer med funktionsnedsättning har avstått resor i kollektivtrafiken i större utsträckning under pandemin än allmänheten och en mindre andel reser kollektivt som vanligt jämfört med allmänheten.
- Däremot har inte något särskilt ärende påverkats mer, här är förändringarna lika allmänhetens, där främst resor till arbete/studier minskat.
- En mindre andel av personer med funktionsnedsättning ersätter uteblivna kollektivtrafikresor med bil, gång och cykel eller med digitala ersättningstjänster jämfört med allmänheten. En större andel ställer istället in resan.

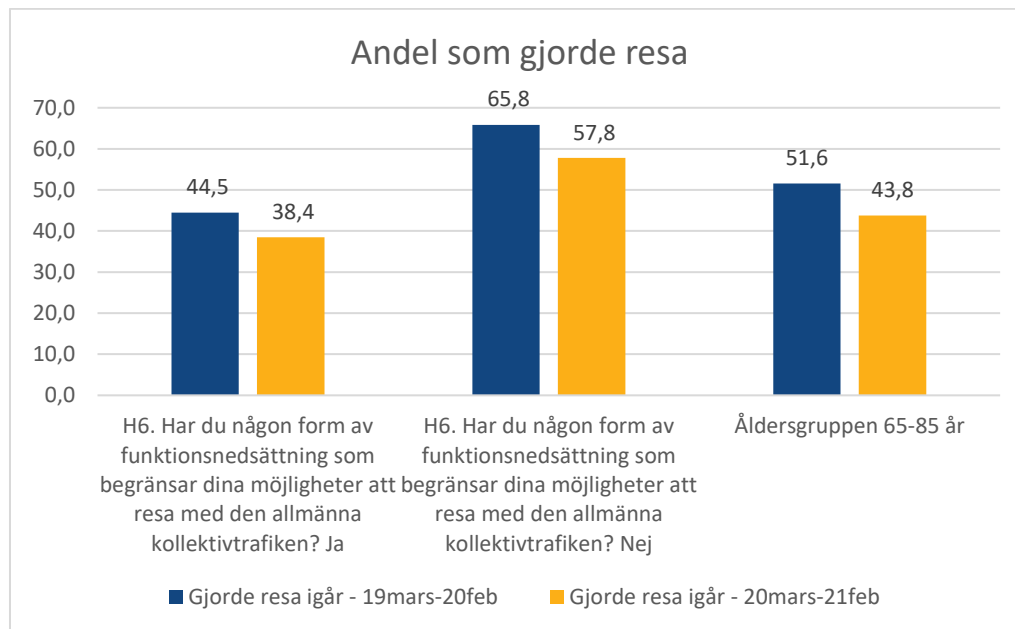
Kontakt för frågor rörande resultat och analys

Mattias Andersson, mattias.andersson@svenskkollektivtrafik.se



Har resvanorna förändrats?

Både personer med funktionsnedsättning, äldre och allmänheten minskade sitt resande under pandemin i ungefär lika stor andel. Personer med funktionsnedsättning startade dock redan innan pandemin på lägre antal resor varför resandet fortsatt är som lägst i denna grupp.



Har ärendena förändrats under pandemin?

Jämför man vilka ärenden som respondenter med funktionsnedsättning jämfört allmänheten gjort året före pandemin och under pandemin, så är det inga skillnader när man jämför åldersgruppen 15-64 år. Båda grupperna har minskat sitt resande framför allt till arbete och studier jämfört med året innan. Inget ärende har i någon signifikant mängd minskat/ökat i större utsträckning för personer med funktionsnedsättning.

För gruppen 65-85 år har personer med funktionsnedsättning minskat sitt resande för inköp av dagligvaror och för egna fritidsaktiviteter i större utsträckning än för personer utan funktionsnedsättning i samma åldersgrupp.

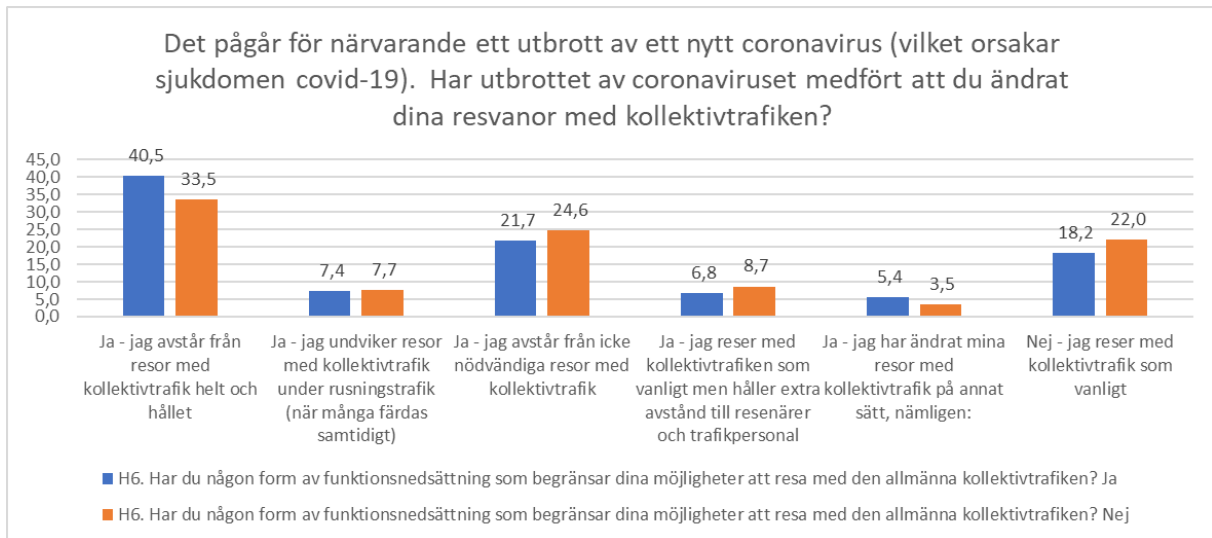
Färdmedelsfördelningen har förändrats mindre

I jämförelse mellan åldersgruppen 15-64 år så har personer med funktionsnedsättning inte övergått till att åka bil i samma utsträckning som allmänheten i samma åldersgrupp, detta gäller även som passagerare. Det som istället ersatt minskningen av kollektivtrafikresor är i större utsträckning gång och cykelresor för personer med funktionsnedsättning jämfört med allmänheten.

I åldersgruppen 65-85 år så förändringarna de samma, fast ökningarna i cykel och gångresor än något mindre än för åldersgruppen 15-64 år.

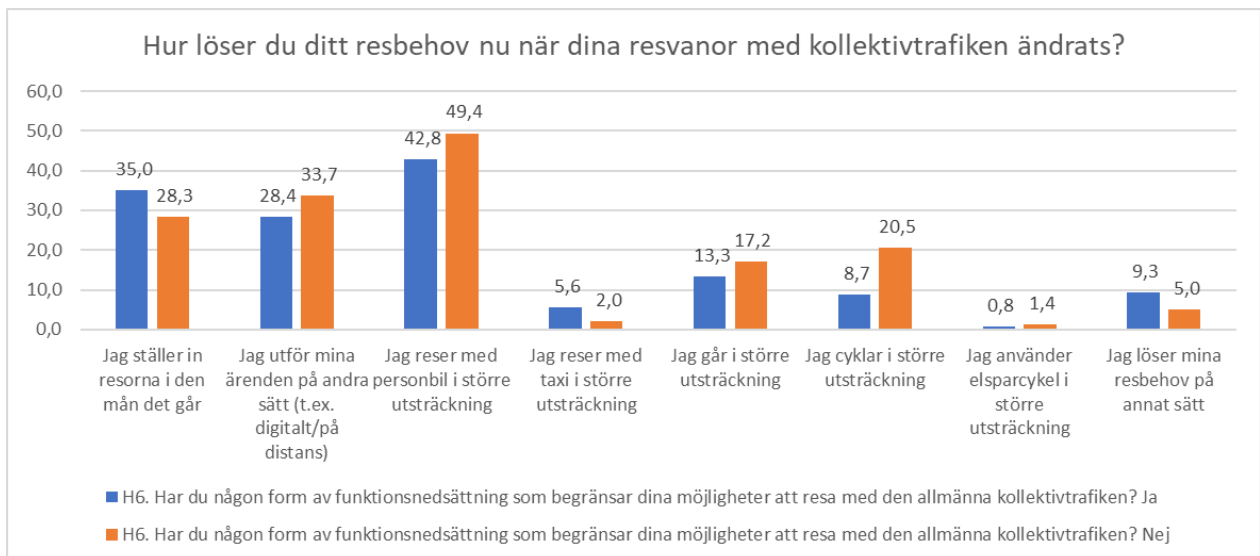


Har utbrottet av coronaviruset medfört att du ändrat dina resvanor med kollektivtrafiken?



Vi kan se att en större andel av personer med funktionsnedsättning har avstått från resor med kollektivtrafiken helt och hållet, och att det är mindre andelar än allmänheten som valt de olika strategierna kring att undvika kollektivtrafik i rusning, avstå från icke nödvändiga resor, hålla extra avstånd, men även en mindre andel som reser precis som vanligt.

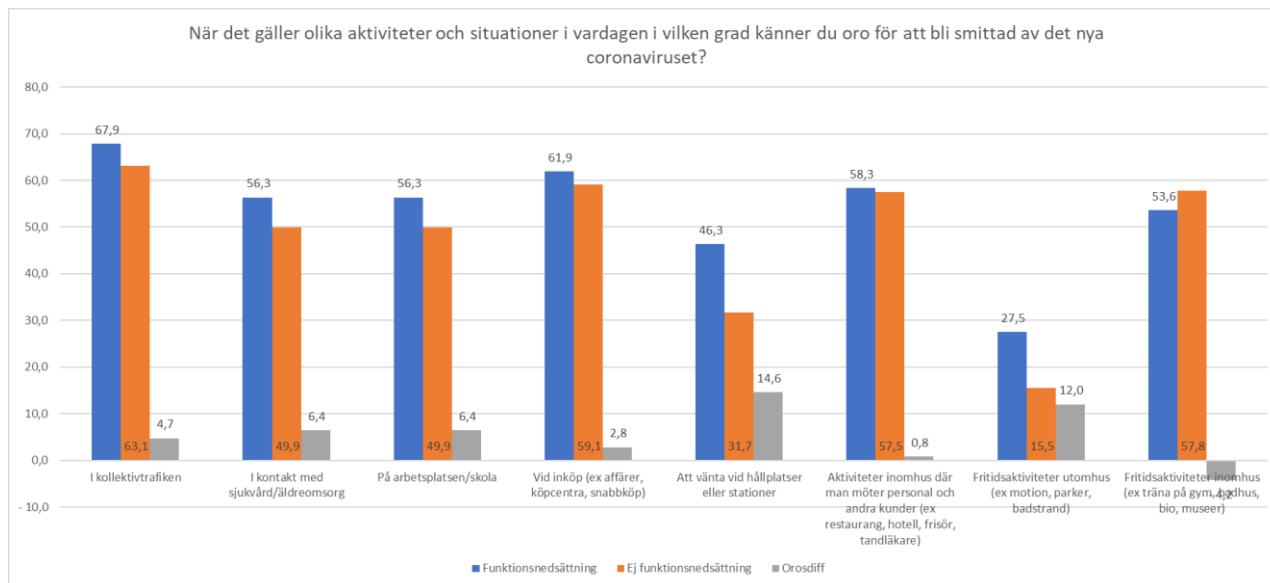
Hur löser du ditt resbehov nu när dina resvanor med kollektivtrafiken ändrats?



Av de som ändrat sitt sätt att resa och därmed inte åker som vanligt är det en större andel av respondenterna bland de funktionsnedsatta som reser med taxi och som ställer in både resa och ärende. Det är mindre andelar bland personer med funktionsnedsättning som valt att ersätta resan med digitala möten/digitala tjänster, rest med personbil eller gått eller cyklat som ersättning för den uteblivna kollektivtrafikresan.

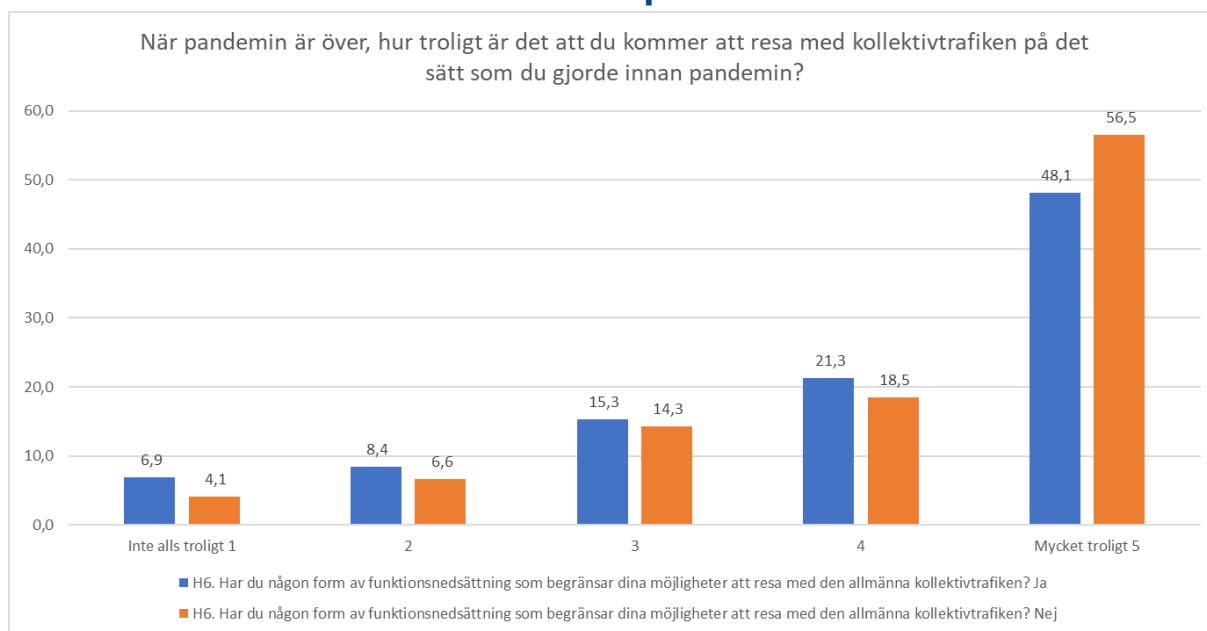


Oro att smittas i olika situationer?



De som har angett att de har en funktionsnedsättning har i högre grad angett en oro att smittas av coronaviruset oavsett företeelse. De största skillnaderna jämför med personer utan funktionsnedsättning är vid väntan på hållplatser/stationer och vid fritidsaktiviteter utomhus. Vid fritidsaktiviteter inomhus är däremot personer med funktionsnedsättning mindre oroliga.

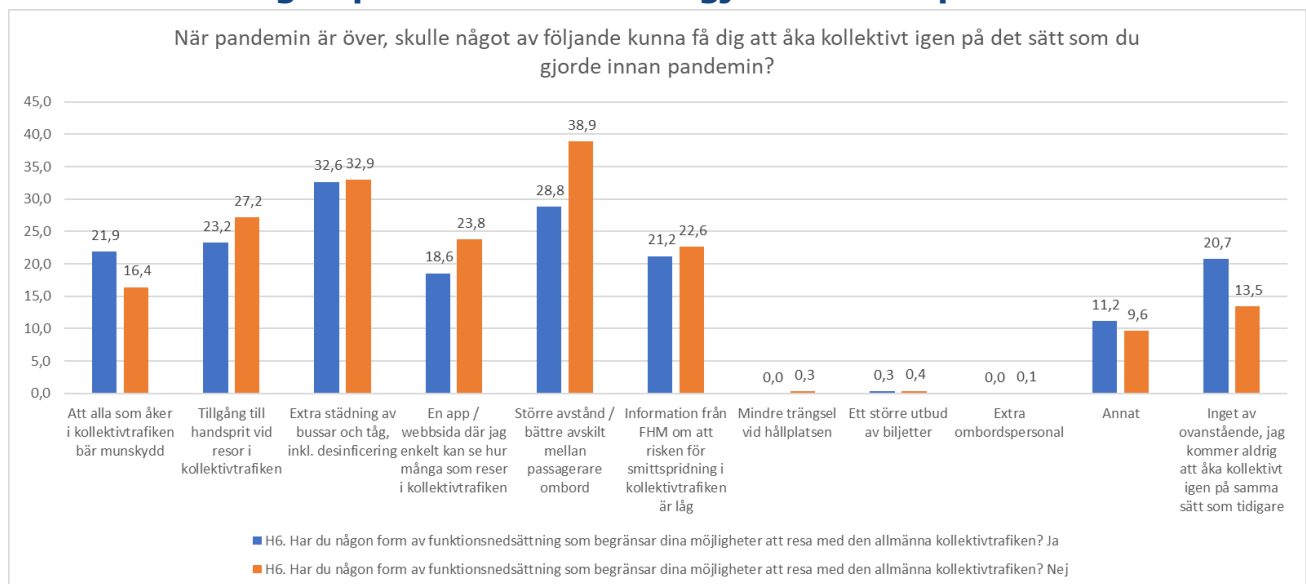
Kommer resenärerna tillbaka efter pandemin?



Här ser man att de personer med funktionsnedsättning är lite mer tveksamma än övriga, den mindre andel som svarar mycket troligt är dock fördelad på alla andra svarsalternativ varför man inte kan dra slutsatsen att det är några stora skillnader mellan grupperna.



När pandemin är över, skulle något av följande kunna få dig att åka kollektivt igen på det sätt som du gjorde innan pandemin?



Av resultatet kan man se att en större andel av de som sagt sig ha någon form av funktionsnedsättning i större utsträckning anser att de inte kommer att åka som tidigare samt betonar vikten av munskydd för att åka som tidigare, samt i mindre utsträckning än allmänheten ser digital information om trängsel och större avstånd mellan passagerare som alternativ för att återgå till normalt resande med kollektivtrafiken. Denna fråga har bara besvarats av de som svarat svarsalternativen 1-2 (Inte troligt) på frågan om hur troligt det är att de skulle resa i kollektivtrafiken efter pandemin som de gjorde före pandemin. Det gör att antalet svarande är färre och felmarginalerna större, skillnaderna i svar får därför mest ses som indikationer.

Fakta om undersökningen

Kollektivtrafikbarometern vänder sig till medborgare och respondenter i hela landet. Undersökningen sker löpande över året och respondenterna svara både via webb och telefonintervjuer.

Just i denna rapport har vi fokuserat på respondenter som svarat ja på frågan "Har du någon form av funktionsnedsättning som begränsar dina möjligheter att resa med den allmänna kollektivtrafiken?". Det är alltså inte en funktionsnedsättning som grundar sig i en diagnos utan respondentens egen uppfattning om den blir begränsad när den reser kollektivt på grund av sin funktionsnedsättning som avgjort urvalet.

Under pandemin har vi ställt tilläggsfrågor till respondenterna som är kopplade till coronapandemin, det är främst kring dessa som denna rapport kretsar. Rapporten redovisar därför resultat för perioden 1 mars 2020-28 feb 2021. Vissa resultat som jämförelse syftar till "året innan" och avser då perioden mars 2019-feb 2020.

Bakgrundsvariabler

H6. Har du någon form av funktionsnedsättning som begränsar dina möjligheter att resa med den allmänna kollektivtrafiken?

Åldersfördelning	Ja	Nej
15 - 19 år	5,1	7,0



20 - 25 år	6,2	8,2
26 - 44 år	19,4	32,3
45 - 64 år	27,0	31,9
65 - 85 år	42,4	20,7

Könsfördelning	Ja	Nej
Man	44,2	48,4
Kvinna	55,0	50,7
Okänt	0,8	0,9



Svensk Kollektivtrafik är bransch-och intresseorganisation för de regionala kollektivtrafikmyndigheterna och länstrafikbolagen i Sverige.

Årligen görs mer än 1,7 miljarder resor i våra medlemmars trafik, vilket motsvarar 99 % av landets busstrafik och 85% av landets persontågstrafik. Våra medlemmar ansvarar också, helt eller delvis, för färdtjänst, riksfärdtjänst, sjukresor och skolskjuts, beroende på hur primärkommuner och regioner överlåtit ansvaret.

